

ВИСНОВОК

**антикорупційної експертизи проєкту постанови
Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку переведення на
навчання за кошти державного бюджету окремих категорій здобувачів
фахової передвищої, вищої освіти, які були зараховані до закладів фахової
передвищої, вищої освіти в минулих роках на місця, що фінансуються за
кошти фізичних та/або юридичних осіб»**

Картка проєкту

Розробник проєкту постанови: Міністерство освіти і науки України	Метою проєкту є визначення механізму переведення на навчання за кошти державного бюджету окремих категорій здобувачів фахової передвищої, вищої освіти, які були зараховані до закладів вищої, фахової передвищої освіти державної та приватної форми власності, які здійснюють підготовку за державним замовленням, в минулих роках на місця, що фінансуються за кошти фізичних та/або юридичних осіб	Проект постанови надіслано відповідно до § 37 ² Регламенту Кабінету Міністрів України
---	--	--

Резюме антикорупційної експертизи

За результатами проведення антикорупційної експертизи Національне агентство ідентифікувало у проєкті постанови корупціогенний фактор, зокрема неналежне визначення змісту й обсягу прав чи обов'язків фізичних (юридичних) осіб.

Опис виявленого корупціогенного фактора

1. Нечітка, з порушенням принципу юридичної визначеності, регламентація прав, обов'язків чи відповідальності юридичних та фізичних осіб у будь-якій сфері правового регулювання

1.1. Проєктом постанови (п. 1) пропонується затвердити Порядок переведення на навчання за кошти державного бюджету окремих категорій здобувачів фахової передвищої, вищої освіти, які були зараховані до закладів фахової передвищої, вищої освіти в минулих роках на місця, що фінансуються за кошти фізичних та/або юридичних осіб (далі – проєкт Порядку).

Реалізація положень пропонованого проєкту Порядку може обумовити зловживання державних замовників і керівників закладів фахової передвищої та вищої освіти державної та приватної власності, які здійснюють підготовку за державним замовленням, для збільшення обсягу державного замовлення та переведення здобувачів фахової передвищої та вищої освіти з числа категорій осіб, не визначених у цьому проєкті Порядку, на місця державного замовлення.

Відповідно до п. 2 проєкту Порядку він поширюється на здобувачів фахової передвищої, вищої освіти, які були зараховані на місця, що фінансуються за кошти фізичних та/або юридичних осіб, здобувають цей рівень освіти вперше та

не заперечують щодо такого переведення, до настання обставин їх віднесення до зазначених нижче категорій:

діти, утриманці (особи з їх числа у віці до 23 років) загиблих (померлих) Захисників і Захисниць України, зазначених у статті 10-1 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (далі – категорія 1);

особи, визнані учасниками бойових дій відповідно до пункту 19 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (далі – категорія 2);

діти (особи з їх числа у віці до 23 років) учасників бойових дій відповідно до пункту 19 частини першої статті 6 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (далі – категорія 3);

внутрішньо переміщені особи, що перемістилися з територіальних громад, які розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні), що станом на 15 жовтня та 15 лютого відповідного року включені до переліку, затвердженого Мінреінтеграції (далі – категорія 4).

У п. 3 проєкту Порядку передбачено, що одним із правових механізмів переведення є збільшення обсягу державного замовлення за поданням відповідних державних замовників на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів.

З цією метою, відповідно до п. 5 проєкту Порядку керівникам закладів фахової передвищої та вищої освіти державної та приватної власності, які здійснюють підготовку за державним замовленням, необхідно до 01 листопада та до 01 березня відповідних років надавати державним замовникам, у сфері управління яких перебуває заклад освіти, узагальнену інформацію про здобувачів освіти, які навчаються за кошти фізичних (юридичних) осіб та мають право на переведення на навчання за рахунок коштів державного бюджету відповідно до цього Порядку.

Згідно з п. 6 проєкту Порядку державним замовникам необхідно подати до 01 грудня та до 01 квітня інформацію до Мінекономіки про збільшення обсягу державного замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів за тими спеціальностями, де був сформований обсяг державного замовлення, для забезпечення виконання умов цього Порядку.

Отже, зазначені положення проєкту Порядку лише обумовлюють можливість збільшення обсягу державного замовлення.

При цьому відсутні положення, які б гарантували після збільшення обсягу державного замовлення, переведення на навчання за кошти державного бюджету виключно категорій осіб, передбачених у цьому проєкті Порядку.

Зокрема, у п. 5 проєкту Порядку визначено, що керівникам закладів фахової передвищої та вищої освіти державної та приватної власності, які здійснюють підготовку за державним замовленням:

- забороняється самостійно, без дозволу відповідного державного замовника, здійснювати переведення здобувачів фахової передвищої та вищої освіти на вакантні місця державного замовлення інших категорій осіб у разі наявності здобувачів освіти, які підлягають переведенню на місця державного замовлення відповідно до цього Порядку;

- здійснити переведення здобувачів фахової передвищої та вищої освіти, визначених пунктом 2 цього Порядку, після відповідного дозволу державного замовника, у сфері управління якого перебуває заклад освіти.

Зазначені положення п. 5 пропонуваного проєкту Порядку визначають можливість переведення на вакантні місця державного замовлення після збільшення обсягу державного замовлення, здобувачів фахової передвищої та вищої освіти, які не визначені цим проєктом Порядку.

Окрім цього, у п. 7 проєкту Порядку передбачено, що переведення здійснюється відповідно до Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти України від 15.07.1996 № 245.

У п. 5 цього Положення зазначено, що *особи, які навчаються в державному вищому закладі освіти на договірній основі з оплатою за рахунок коштів місцевого бюджету, галузевих міністерств, відомств, підприємств, організацій, установ та фізичних осіб, можуть бути переведені на навчання на таких же умовах до інших державних вищих закладів освіти. Такі переведення можуть бути здійснені за умови наявності вакантних місць ліцензованого обсягу та згоди замовників, що фінансують підготовку. Вищезгадані особи можуть бути переведені і на вакантні місця державного замовлення в даному чи іншому вищому закладі освіти на конкурсній основі і за умови згоди замовників.*

При цьому не визначено – конкурсна основа для переведення на місця державного замовлення буде застосовуватись серед здобувачів фахової передвищої та вищої освіти, визначених п. 2 проєкту Порядку, чи серед усіх здобувачів, визначених в п. 5 Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти.

Додатково зауважуємо, що у разі ненадання дозволу державного замовника на переведення здобувачів фахової передвищої та вищої освіти, визначених п. 2 проєкту Порядку, на місця державного замовлення, після збільшення обсягу державного замовлення, є можливим надання такого дозволу для здобувачів, які не визначені у цьому Порядку.

Рекомендації НАЗК:

внести зміни до проєкту Порядку, якими передбачити, що на місця державного замовлення після збільшення його обсягу можуть бути переведені виключно здобувачі фахової передвищої та вищої освіти, визначені у п. 2 проєкту Порядку.

1.2. У п. 4 проєкту постанови визначено, що ця постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування та діє до скасування або припинення воєнного стану та впродовж одного року після цього.

Однак відповідно до ст. 1 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності.

Запропонована редакція положення п. 4 проєкту постанови створює правову невизначеність. Наприклад, не встановлено те, чи припинення/скасування воєнного стану в Україні та введення його в окремих місцевостях буде підставою для припинення дії постанови.

Окрім цього, досить необґрунтованим є правовий зв'язок між захистом прав та інтересів осіб, визначених у п. 2 Порядку, та періодом воєнного стану. Такі особи потребують більш сталої державної підтримки.

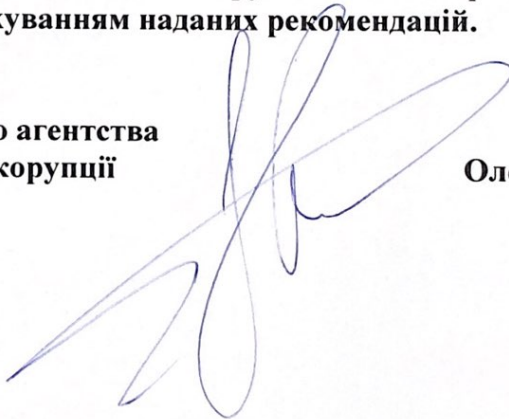
Рекомендація НАЗК :

внести зміну до проєкту постанови, якою конкретизувати положення п. 4.

Висновок:

проєкт постанови містить корупціогенний фактор та потребує доопрацювання з урахуванням наданих рекомендацій.

**Голова Національного агентства
з питань запобігання корупції**

Олександр НОВІКОВ